

**Základní škola Záchlumí
okres Tachov, příspěvková organizace**

**ŠVP ZV
Škola pro všechny**

*Školní vzdělávací program
pro školní družinu*

Obsah

Obsah.....	2
1. Identifikační údaje	4
Název školního vzdělávacího programu	4
Údaje o škole	4
Zřizovatel.....	4
Platnost dokumentu	4
2. Charakteristika školní družiny.....	5
Vzdělávací cíle ve školní družině.....	5
Vzdělávací strategie.....	6
Podmínky vzdělávání ve školní družině.....	6
3. Charakteristika vzdělávacího programu	8
Délka a časový plán vzdělávání	8
Formy vzdělávání	8
Obsah vzdělávání.....	9
4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	11
5. Podmínky přijímání uchazečů a ukončování vzdělávání	12
Přijímání žáků.....	12
Ukončování vzdělávání	12
6. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků	12

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Motivační název: „...rosteme spolu...“

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Iveta Chabrová

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Záchlumí, okres Tachov, příspěvková organizace

Adresa školy: Záchlumí 32, 349 01 Stříbro

IČ: 70982422

RED_IZO: 650033558

Ředitel školy: Mgr. Iveta Chabrová

Kontakty: telefon: 374 622 303, 773 826 910

e-mail: skolazachlumi@zachlumi.cz

web: www.zszechlumi.cz

Zřizovatel

Název: Obec Záchlumí

Adresa: Záchlumí 80, 349 01 Stříbro

IČO: 00063461

Kontakty: telefon: 374 622 030

e-mail: starosta@zachlumi.cz

Platnost dokumentu

od 1.9.2022

Mgr. Iveta Chabrová
ředitelka školy

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina je zřízena při Základní škole Záchlumí, okres Tachov, příspěvkové organizace podle zákona o předškolním, základním, středním a vyšším odborném aj. vzdělávání (školský zákon). Řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Činnost školní družiny je zahájena začátkem školního roku, probíhá denně ve dnech školního vyučování a končí na konci školního roku. Přesná časová organizace je přizpůsobena aktuálním možnostem a potřebám organizace a žáků (jejich zákonným zástupcům) a je uvedena ve *Vnitřním řádu školní družiny*. Obvykle je školní družina ráno otevřena od 6:30 hodin, v odpoledních hodinách do 15:30 hodin.

ŠD navštěvují obvykle žáci 1.-5. ročníku, v případě otevřené přípravné třídy i děti z ní.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou denní docházky. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika a je výrazně odlišena od běžné vzdělávací práce. Pro děti zabezpečuje odpočinek, rekreaci a zájmovou činnost

Svým účastníkům nabízí trávení volného času formou zájmových činností (odpočinek, příprava na vyučování, tvořivé činnosti, relaxační činnosti, spontánní činnosti, pobyt venku...), dle aktuálních možností organizace jsou žákům v době docházky do ŠD nabídnuty i zájmové kroužky.

Zároveň je podporována úzká spolupráce s rodinou, která je založena na oboustranné důvěře, respektu a dodržování předem daných pravidel.

Vzdělávací cíle ve školní družině

Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině jsou naplňovány s ohledem na věkové a individuální zvláštnosti účastníků, zákonitosti skupinové dynamiky, personální, materiální a další podmínky vzdělávání a výchovy, zájmy a očekávání žáků a ekonomické podmínky, ve kterých se zájmové vzdělávání uskutečňuje.

Každý žák se rozvíjí podle svých potřeb. Žáci si osvojují dovednosti zábavnou formou pomocí didaktických, osobnostních a sociálních her a činností, které mohou být řízené, spontánní a individuální, v nichž se vzájemně prolínají vzdělávací cíle. Rozvíjíme schopnost komunikovat, spolupracovat a respektovat ostatní kolem nás. Zvláštní pozornost věnujeme kompetencím k trávení volného času, řešení problému, sociálním, pracovním a občanským kompetencím.

Cíle vzdělávání jsou:

- rozvíjení a osvojování si sociálních dovedností, výtvarných a pracovní dovedností, dovedností a znalostí v oblastech sebeobsluhy, motoriky, v oblastech komunikace a rozvoje řeči, prostorových představ,
- podpora fyzické i duševní pohody, příležitost k odreagování se a uvolnění;
- vedení žáků ke zdravým životním postojům, k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času, udržování fyzického a duševního zdraví
- zabezpečení pocitu bezpečí a klidu;
- rozvíjení samostatnosti i schopnosti pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách;
- vytváření a prohlubování pozitivního vztahu k přírodě a životnímu prostředí;
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví;
- posilování kompetencí prostřednictvím volnočasových aktivit;
- prohlubování všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo) pomocí her;
- možnost a vytvoření prostoru připravit se na vyučování.

Vzdělávací strategie

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času. Vycházíme tak ze strategií korespondujících se strategiemi ze *ŠVP ZV Škola pro všechny*.

Podmínky vzdělávání ve školní družině

Prostorové a materiální podmínky

Pro realizaci zájmového vzdělávání v oddělení školní družiny je vyhrazena třída v budově základní školy, která se nachází v přízemí budovy. Třída je obvykle i třídou kmenovou pro třídu dle aktuálních potřeb organizace.

ŠD má v případě potřeby k dispozici veškeré prostory školy – třídu, cvičnou kuchyňku, jazykovou učebnu, IT učebnu, dílny. Může využívat školní zahradu. K dispozici je i cvičební prostor v budově MŠ Záchlumí, okres Tachov, který má ZŠ smluvně dovoleno užívat. V blízkosti školy se nachází obecní dětské hřiště, v obci je k dispozici i hřiště fotbalové, v blízkosti školy se nachází lesy, louky, pole, rybníky vhodné k procházkám, bádání...

Třída využívaná pro ŠD je vybavena vhodným nábytkem, kobercem, hrami a hračkami, jako např. stolním fotbalem, pingpongovým stolem, domečkem pro panenky, didaktickými hrami, puzzle. Spolu s tímto se ve třídě nachází interaktivní tabule.

Personální podmínky

Vzdělávání ve školní družině probíhá obvykle v jednom oddělení školní družiny a zajišťují ho pedagogičtí pracovníci v počtu vycházejícím z aktuálních potřeb a možností organizace.

Je-li realizována činnost zájmových útvarů, je zabezpečována vedoucími z řad pedagogů ZŠ, pedagogickými pracovníky se ZUŠ, případně dalšími vhodnými odborníky v dané oblasti.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do ŠD. Poplatek se platí na celé pololetí, případně na celý školní rok předem, lze jej ve výjimečných případech na základě osobní domluvy platit měsíčně. Výše poplatku a způsob úhrady se řídí platným *Vnitřním řádem školní družiny*.

Poplatek je možno zaplatit na účet školy, ve výjimečných případech hotově ředitelce školy. Pokud za žáka není zaplacen poplatek, ředitelka školy může rozhodnout o jeho vyřazení ze ŠD od prvního dne dalšího měsíce.

3. Charakteristika vzdělávacího programu

Ve školní družině vycházíme ze ŠVP ZŠ Záchlumí – ŠVP ZV *Škola pro všechny*, je jeho součástí a s jeho základní myšlenkou a zaměřením i koresponduje.

Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program ŠD je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho roku. Poskytuje možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do ŠD. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

Školní vzdělávací program je doplněn ročním plánem, který se zpracovává na aktuální školní rok.

Formy vzdělávání

ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu a do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky. Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují účastníkům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

Z hlediska pravidelnosti probíhají v ŠD tyto činnosti:

- *pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost* – každodenní činnost účastníků přihlášených k pravidelné denní docházce, popřípadě zájmové útvary zřízované školou, je dána týdenní skladbou, např.
 - výtvarná a pracovní činnost, hry v přírodě a na hřišti, relaxační činnost, esteticko-výchovné činnosti (vyprávění, společné hry, dramatizace, osvojování si základů společenského chování)
- *příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost a tematická rekreační* – činnost organizovaná nepravidelně podle možností školní družiny nespojená s pobytem mimo místo, kde je vykonávána činnost školského zařízení (besídka, divadelní představení, exkurze, vystoupení, výstavy, výlety po okolí, slavnosti aj.)
 - dle charakteru činnosti se může vyžadovat písemné přihlášení, ale také mohou být pro volné (náhodné) účastníky;
- *spontánní činnost*: průběžné aktivity, volné hry účastníků aj.

Z hlediska druhu činností realizuje ŠD tyto činnosti:

- *Odpočinkové činnosti* – jsou psychicky i fyzicky nenáročné činnosti, slouží k odstranění únavy, jsou zařazovány nejčastěji po obědě, dle potřeby kdykoli
 - např. četba, volné hry a rozhovory,...
- *Relaxační činnosti* – slouží k odreagování a odstranění únavy z vyučování, mohou obsahovat i náročnější fyzické aktivity, manuální práce, tvořivé činnosti
 - např. aktivity tělovýchovného, sportovního, turistického zaměření, manipulační činnosti...
- *Zájmové činnosti* – uspokojují a rozvíjejí zájmy žáků
 - např. společenskovední, přírodovědné, tělovýchovné, sportovní, tvořivé a kreativní činnosti...
- *Příprava na vyučování* – okruh činností související s plněním školních povinností
 - např. vypracovávání domácích úkolů, aktivizující použití didaktických her...
- *Sebeobslužné činnosti* – jsou zaměřeny na vedení žáků k samostatnosti v péči o vlastní osobu, osobní majetek, podstatou je pěstování návyků
 - např. osobní hygieny, účelného oblékání, péče o pořádek, čistotu prostředí, návyků při jednání s lidmi, správného stolování...

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání ŠD vychází z pěti dílčích výchovně vzdělávacích oblastí z oblasti Člověk a jeho svět, které zahrnuje RVP do učebního plánu pro 1. stupeň ZŠ, a k uspořádání do tematických celků,

Vzdělávací oblasti

Místo, kde žijeme

- moje obec
- poznávání nejbližšího okolí, školy, družiny,
- orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti a času,
- bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách,
- dopravní výchova

Lidé kolem nás

- osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině, kolektivu třídy, družiny, na ulici,
- základní komunikace mezi lidmi,
- specifika různých lidí, pomoc druhému,
- základy společenského chování, stolování
- předcházení šikaně a patologicky negativním jevům
- charakterové vlastnosti
- prvky mediální výchovy, etické výchovy

Lidé a čas

- budování a dodržování správného denního režimu,
- vytváření pravidelných návyků, umění správně a účelně využít svůj volný čas,
- historie

Rozmanitost přírody

- vycházky a pobyt v přírodě,
- pozorování změn,
- využití encyklopedií, výtvarné zpracování,
- péče o pokojové rostliny, o zahradu
- ekologická výchova – ochrana přírody, pravidla chování v přírodě, environmentální výchova

Člověk a jeho zdraví

- poznávání sebe sama
- zdraví, nemoci, úrazy, zdravotní věda
- zdravotní prevence, osobní hygiena, čistota
- pohybová příprava, činnosti
- zdravý životní styl, denní režim

4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Hlavním principem při vzdělávání žáků s SVP a mimořádně nadaných žáků je vždy nejlepší zájem žáka. Ve školní družině respektujeme individualitu každého účastníka a snažíme se vytvořit přiměřené prostředí pro všestranný rozvoj. Na podmínkách pro případné účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníky mimořádně nadané budeme spolupracovat s rodiči a školou, popřípadě s PPP a dalšími odbornými pracovišti. Jako podpůrná opatření ve školní družině využíváme zejména:

- pro žáky se SVP:
 - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí nabízených činností;
 - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi;
 - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu;
 - střídání forem a činností během vzdělávání v ŠD;
 - u mladších žáků využívání skupinových činností, postupný přechod k systému kooperativní činnosti;
- pro mimořádně nadané žáky
 - občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané činnosti s otevřenou možností volby na straně žáka;
 - obohacování vzdělávacího obsahu;
 - zadávání specifických úkolů, projektů;
 - příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
 - nabídka volitelných zájmových aktivit.

5. Podmínky přijímání uchazečů a ukončování vzdělávání

Přijímání žáků

O přijetí uchazeče k pravidelné výchovně vzdělávací a zájmové činnosti rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky podepsané zákonnými zástupci uchazeče.

V případě vyššího počtu zájemců, než je kapacita ŠD, rozhoduje ředitelka školy podle předem daných *kritérií*, které jsou součástí *Vnitřního řádu školní družiny*.

Ukončování vzdělávání

Docházka do ŠD je ukončena na konci školního roku. Na žádost zákonného zástupce lze ukončit zájmové vzdělávání i v průběhu roku.

V případě, že účastník soustavně porušuje školní řád a vnitřní řád ŠD, může být rozhodnutím ředitele školy ze zájmového vzdělávání v ŠD vyloučen. Stejně tomu tak je, pokud za žáka není zaplacen poplatek řádně a včas, ředitelka školy může rozhodnout o jeho vyřazení ze ŠD od prvního dne dalšího měsíce.

6. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Vychovatelky dbají na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitného režimu dětí a žáků.

Všechny prostory určené k zájmovému vzdělávání podléhají pravidelným kontrolám. Pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků zájmového vzdělávání je vypracován Vnitřní řád školní družiny, Školní řád a tyto dokumenty jsou pro všechny závazné. S jejich zněním jsou účastníci předem seznámeni a jejich dodržování je podmínkou účasti. Žáci se řídí pokyny pedagogických a provozních pracovníků.

Na chodbě před třídou je umístěna lékárnička, jejíž vybavení je pravidelně kontrolováno. Zákonní zástupci jsou informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu účastníka.